

Document Informatiu sobre els riscos associats al lloc de treball

Professorat tècnic de Formació Professional **FABRICACIÓ I INSTAL·LACIÓ DE FUSTERIA I MOBLE (604)**

La prevenció de riscos laborals té com a objectiu fonamental que la seguretat i la salut dels treballadors i de les treballadores no es vegin alterades per unes condicions inadequades dels llocs de treball.

La finalitat d'aquest document és donar a conèixer al personal docent del Departament d'Ensenyament aquells aspectes que podrien ser susceptibles de generar situacions de risc en el seu lloc de treball i quines són les mesures que s'han de prendre, per tal que aquest sigui el més segur i saludable possible.

És important llegir i posar en pràctica les mesures que aquí es proposen, perquè prevenir és sempre la millor opció.

TASQUES

Activitat docent en la matèria.
Pràctiques específiques.

SITUACIONS QUE PODRIEN GENERAR RISCOS I MESURES PREVENTIVES

ÀMBIT SEGURETAT

Utilització d'equips de treball: màquines fixes, màquines portàtils i eines manuals

Aspectes normatius

- Utilitzar màquines i eines segures, que tinguin el marcatge CE, adequades i específiques al tipus de treball que s'hagi de realitzar, fàcils d'utilitzar i de bona qualitat.
- Els equips de treball amb marcatge CE no s'haurien de modificar, i si fos necessari, instal·lar les proteccions de l'equip idèntiques a les que incorporava originalment.
- Els equips de treball sense marcatge CE, o insuficientment protegits, s'han d'adequar segons les indicacions del RD 1215/97, la Guia tècnica per a l'avaluació i prevenció dels riscos relatius a la utilització dels equips de treball i les normes harmonitzades que siguin d'aplicació.

Aspectes relatius a la documentació

- S'ha d'exigir al fabricant, importador o distribuïdor la correcta certificació i documentació de l'equip (marcatge CE, declaració CE de conformitat i Manual d'instruccions en català/castellà).
- Els manuals d'instruccions dels equips han d'estar a disposició del personal treballador en el lloc de treball.

Aspectes operatius

- Fixar els equips de treball a terra o assegurar-los per mitjans similars per a evitar moviments inesperats.
- Fixar els materials a tractar sobre els equips de treball per a evitar moviments durant el treball. Evitar subjectar-los únicament amb les mans.
- Utilitzar empenyedors, arrossegadors, etc., adequats per a introduir els materials a treballar a la zona de treball.

- Disposar d'eines adequades i específiques al tipus de treball que s'hagi de realitzar, fàcils d'utilitzar, que no produeixin vibracions i de bona qualitat.
- Utilitzar eines lligades a elements de fixació que limitin la seva caiguda i permetin la seva recuperació.
- Transportar les eines de treball utilitzant cinturons portaeines i emmagatzemar-les amb fundes de protecció.
- Eliminar la brutícia, papers, pols, encenalls, greixos, desapropitaments i obstacles amb els que es pugui ensopegar.
- Retirar els materials muntats sobre els equips de treball quan no s'utilitzin i evitar que envaeixin zones de pas.
- Evitar utilitzar roba ampla i joies. El cabell llarg s'ha de portar recollit en l'ús de màquines portàtils i fixes.
- Comprovar l'eficàcia dels dispositius de protecció i dels circuits de comandament.
- Desconnectar de l'alimentació la màquina portàtil abans de procedir al canvi d'eines i no posar-la en marxa sense retirar els accessoris utilitzats pels canvis.
- No utilitzar, fins que les revisi un especialista, maquinària o eines elèctriques que hagin sofert un cop fort o hagin estat afectades per la humitat.
- En cas d'avaria de la màquina, desconnectar de la tensió elèctrica, comunicar la incidència i fer-la reparar per personal especialitzat. Mai fer la reparació per compte propi.
- Donar de baixa de l'inventari i eliminar els equips de treball que es trobin fora d'ús. Consignar els equips de treball que serveixen com a equips de mostra, separar-los de les fonts d'energia i bloquejar els elements de separació per impedir l'accionament.

Aspectes de manteniment

- Es recomana portar un registre, actualitzat, de les intervencions de manteniment, principalment d'aquells equips amb existència d'alts riscos i en les condicions previstes pel fabricant.
- Les operacions esporàdiques de neteja i manteniment de curta durada s'han de realitzar amb útils o eines que garanteixin la protecció per allunyament (pinzells, ...), i amb els elements perillosos aturats.
- Connectar totes les màquines a la instal·lació d'aspiració d'encenalls mitjançant connexions soterrades o instal·lacions de tubs aèries properes a cada màquina. Evitar la utilització de tubs escampats pel terra.
- Instal·lar sistemes de captació i aspiració localitzada en les màquines portàtils i eines d'arrencada d'encenalls o partícules de fusta.

Espai de treball

- Separar les màquines o equips de treball per aconseguir una distància mínima entre els elements més exteriors de 0,80 metres o bé la distància indicada pel fabricant quan aquesta sigui major.
- Senyalitzar en el terra la zona que pot ser envaïda per elements o parts desplaçables de les màquines, especialment si hi ha en la seva proximitat zones de pas de persones.
- Habilitar i utilitzar espais i elements (armaris d'eines, etc.) per desar les eines. Controlar sistemàticament la neteja, reparació o eliminació de les que estiguin en mal estat.
- Instal·lar baranes amb llistó intermedi horitzontal i entornpeu per tal d'impedir la caiguda d'objectes emmagatzemats en altells o plataformes elevades.
- Instal·lar senyalització normalitzada informativa, de prohibició i/o d'avertència, amb el text i els pictogrames corresponents.
- Ordenar les eines, i els materials que es necessiten per treballar, en panells o caixes (peces, envasos, etc.). Cada cosa en el seu lloc i un lloc per cada cosa.

Utilització d'equips de protecció individual

- Utilitzar els equips de protecció individual que siguin necessaris en cada operació (guants, ulleres, protecció respiratòria, etc.).
- Ensinistrar el personal per fer servir els equips de protecció individual (EPI) adequats per a cada tipus de feina i senyalitzar i normalitzar l'obligació d'ús.
- Comprovar que tots els EPI utilitzats han de tenir el marcatge CE i realitzar el manteniment i neteja del EPI segons instruccions del fabricant.
- Garantir la gestió, el control i l'emmagatzematge dels equips de protecció individual i substituir-los quan deixen de ser efectius o en els terminis establerts pels fabricants.

Risc d'incendi

- Mantenir l'ambient de treball net de pols en suspensió mitjançant extracció localitzada i canalitzada, per conduccions hermètiques, i realitzar-ne un correcte manteniment.
- Tenir especial cura amb els ciclons on s'emmagatzemen grans quantitats de pols de fusta i aire sotmesos a escalfaments i friccions.
- Evitar l'aparició d'electricitat electrostàtica que es genera en els ciclons, posant a terra els seus elements i mantenint una humitat relativa alta.
- Substàncies químiques: disposar només de la quantitat necessària de materials inflamables o combustibles per al treball del dia. La resta serà al magatzem.
- Substàncies químiques: emmagatzemar els productes inflamables en locals diferents e independents de la zona de treball i en armaris degudament aïllats i ventilats.

ÀMBIT HIGIENE

Gestió de residus

- Establir un procediment per a la gestió dels residus (recollida, envasat, etiquetatge i emmagatzematge) d'acord amb les instruccions facilitades per l'empresa acreditada contractada.
- Podeu obtenir més informació sobre la gestió de residus consultant el Portal de centre del Departament d'Ensenyament, concretament a l'apartat Seguretat-Gestió de Residus.

Risc per contaminants físics

- En adquirir màquines i equips de treball, escollir aquells amb nivells de soroll inferiors.
- Separar especialment les fonts de soroll mitjançant apantallaments, encapsulats, etc.
- Les fonts generadores de soroll (ventiladors, extractors, ciclons, etc.), hauran d'estar el més allunyades possible de les zones habituals de treball.
- Delimitar i senyalitzar les zones d'exposició al soroll.

Risc per contaminants químics

- Substituir les substàncies perilloses per altres amb les mateixes, o similars, característiques però que tinguin menor grau de perillositat.
- Establir un pla d'acció per la utilització dels productes (mètodes de treball, proteccions col·lectives, proteccions individuals, emmagatzematge de productes, higiene i neteja personal, abans, durant i després de la utilització).
- Instal·lar sistemes d'extracció localitzada en el lloc d'origen de pols (zona d'escatat), vapors (zona d'envernissat), fums, boires i partícules en suspensió.
- Disposar i fer ús dels sistemes de protecció (preferentment col·lectiva) per les actuacions que impliquin ús d'agents químics (vernissos, pintures, etc.).

ÀMBIT ERGONOMIA

II-luminació

- Instal·lar lluminàries fluorescents formades per dos tubs connectats a dues fases diferents de l'alimentació elèctrica per reduir la possibilitat d'efecte estroboscòpic.
- Instal·lar, de forma permanent, aparells addicionals d'il·luminació localitzada en cada equip treball.
- Utilitzar únicament làmpades elèctriques portàtils alimentades a 12 V, amb mànec aïllant i dispositius protectors de suficient resistència mecànica.
- Netejar periòdicament làmpades i lluminàries, per corregir la baixa il·luminació.

Postures forçades

- Seleccionar útils i/o accessoris de treball amb un disseny adequat per evitar les postures forçades.
- Col·locar els útils i altres mitjans de treball a l'abast de la mà.
- Mantenir un espai lliure d'objectes al voltant de l'àrea de treball.

Per tal d'ampliar la informació sobre els riscos associats al lloc de treball, consulteu el document

- *PROFESSORAT D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA*